

**Хэерле көн сиңа да,
Хэерле көн миңа да,
Хэерле көн безгә дә,
Хэерле көн сезгә дә.**

Жөмлө кисәкләре

Һавада тургай, ягъни **сабанның сайрар кошы**
тавышы яңгырый.

Быел ул, **бригадир кыз**, тагын бүләкләнде.

Без жиләкле урынга – **каенлы тау итәгенә** барып
життек.

Авылны яшелләндерүдә һәммәсе, **аеруча яшьләр**
актив катнашты.

**Өстәмә аныклык, төгәллек
(пояснение) бирә торган сүзләр
жөмләнең иярчен кисәге
аныклагыч дип атала.**

Һавада тургай, ягъни **сабанның сайрар кошы**
тавышы яңгырый.

Быел ул, **бригадир кыз**, тагын бүләкләнде.

Без жиләкле урынга – **каенлы тау итәгенә** барып
життек.

Авылны яшелләндерүдә һәммәсе, **аеруча яшьләр**
актив катнашты.

**Аныклагычны ияртеп килгән
сүз аныкланмыш дип атала.**

**Аныклагыч астына дулкынлы
ике сызык сызыла**

Аныклагыч аныкланмышка

2 төрлө юл белән бәйләнә:

- 1. Аныклаулы мөнәсәбәт (интонация)**
- 2. Аныклаулы теркәгечләр ярдәмендә
(ягъни, бигрәк тә, дөрөсрәге, аеруча,
башкача әйткәндә, мәсәлән һ.б.)**

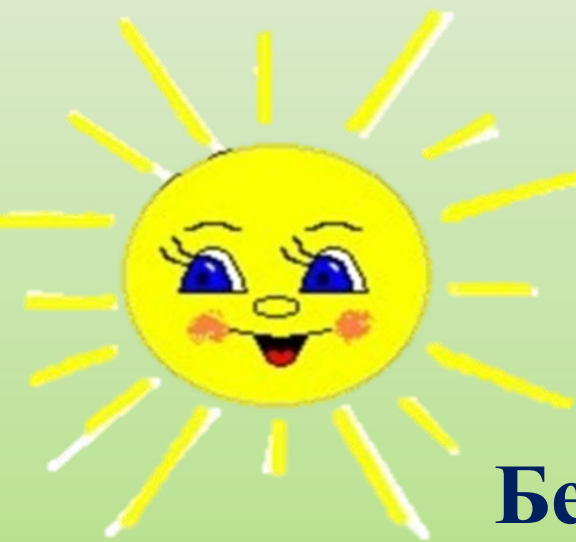
**Жөмлөдө ияртүчө кисәктән соң
килеп аңа өстәмә аныклык,
төгәллек (пояснение) бирә
торган сүزلәр аныклагыч дип
атала.**

Шулай да егет түзде: сыкранмады,
зарланмады, сер бирмәде.

Биредә, ягъни балалар янында, аңа
аеруча күңелле иде.

Кешеләр, аеруча яшьләр, бәйрәмгә
сөенәләр иде.

Аныклагыч аныкланмыш белән
бер формада була.

Физкультминутка

Бергэләшеп без басыйк,
Бик зур түгәрәк ясыйк.
Кояшның жылы нурыннан
Йөрәкләргә көч алайк.
Татулашыйк, дуслашыйк,
Шөгылебезне башлайк.

**Жөмлө калыбы буенча
дөрес итеп жөмлө төзе.**

**Без, аныклагыч, кайчан? кая
бардык?**

**Сез, аныклагыч, кайчан? кая
барачаксыз?**

**Безне, аныклагыч, кайчан? кая
чакырдылар?**

**Алар, аныклагыч, кайчан? кая
киттеләр?**

1) Казан- киләчәк шәһәре. 2)Аның киләчәге зурдан.3) Шәһәрнең дан -шөһрәте еракларга, дөньяның бар почмагына таралды. 4)Әнә бит шәһәр 2013 нче елда Универсиада -спорт уеннары уздырды. 5)Бу хокукны, ягъни Универсиада уеннарын үткәрү хокукын, шәһәрем бик күп конкурентларын жиңеп яулап алды. 6) Шәһәребезгә дөньяның бик күп почмакларыннан, атап әйтсәк Америкадан, Бразилиядән, Италиядән, Кытайдан, Төркиядән кунаклар килде. 7) Универсиада вакытында 15 мең спортчы, 50 мең журналист, 50 мең турист кабул ителде. 8) Шәһәр көннән-көн үзгәрә бара. 9)Күп сандагы спорт комплекслары төзелә . 10) Шәһәремдә сәламәт яшәү рәвеше алып барыр өчен мөмкинлекләр арта.

В1-Тексттан аныклагычы булган жөмлөлөрне үсә бару тәртибендә яз.

В2-Аныклау интонациясе ярдәмендә бәйләнгән жөмлөлөрнең санын күрсәт.

В3 - 5 нче жөмлөдәге аныкланмышны табып яз.

В4- 6 жөмлөдә аныклагыч үзе аныклаган сүзгә нәрсә ярдәмендә бәйләнгән.

Жаваплар:

В1 – 3,4,5,6

В2 – 3,4

В3 – хокукны

В4 – бәйләүче сүз (атап әйтсәк)

Өй эше

- 73-74 нче биттәге кагыйдәләрне ныгытып килергә;
- күнегү 221;
- “Казаным-башкалам” дигән темага аныклагычлар кулланып бәйләнешле 4-5 жөмлә төзергә.